Fagerblom Ahti 25.10.2021

Suuri valiokunta
suv@eduskunta.fi

Suuri valiokunta, kirjallinen lausunto 29.10.2021

E 97/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: 55-valmiuspaketti tiedonanto - Valmiina 55:een: Vuoden 2030 ilmastotavoitteesta totta matkalla kohti ilmastoneutraaliutta

Pyydettynä lausuntona 55-valmiuspaketista Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Metsäteollisuus toteuttaa useita FF55-paketin tavoitteita
  - vähentää jo nyt vähäisiä fossiilisia päästöjään
  - lisää tehtaillaan jo nyt korkeaa uusiutuvan energian osuuttaan (87%)
  - valmistaa ilmastomyönteisiä tuotteita, joiden globaaliksi ilmastohyödyksi VTT arvioi 16MtCO_2/a, ja joiden globaali kysyntä on kasvussa
  - työllistää suomalaisia kautta maan
  - tuo merkittävän osan vientituloista
  - maksaa käyttämästään puusta suomalaisille metsänomistajille
  - on halukas uudistumaan ja investoimaan
- FF55-paketin on luotava edellytykset yllä mainitulle toiminnalle
  - sallittava kasvava puunkäyttö ja kannustettava aktiiviseen metsätalouteen metsävarojen kartuttamiseksi
  - sallittava lisääntyvä fossiilivapaan energiankäyttö
  - mahdollistettava kustannuskilpailukykyiset tavarakuljetukset maalla ja merellä
  - tuotava esille puusta jalostettujen tuotteiden ilmastohyödyt
  - painotettava fossiilisten päästöjen vähentämistä

Taustaa

Metsäteollisuus energiaintensiivisenä, runsaasti luonnonvaroja jalostavana, raaka-aineita ja tuotteita kuljettavana sekä kansainvälisessä kilpailussa toimivana alana altistuu laajasti FF55-paketin sisältämälle säätelylle.

Metsäteollisuus on Suomessa jo pitkälle irtautunut fossiilisista polttoaineista ja pitää päästövähennysten jatkamista tärkeänä. Alan ilmastotiekartasta on nähtävissä, että tehtaamme voivat olla lähes fossiilivapaita vuonna 2035, mikäli toimintaympäristö tukee ilmastomyönteisiä investointeja. Samaan aikaan alan tuotteista voidaan saada yhä suuremmat ilmastohyödyt sekä jatkaa metsävarojen kasvattamista. Alalla on siten suuri merkitys ilmastotavoitteille sekä talouden ja työllisyyden vahvistamiselle.

Fagerblom Ahti 25.10.2021

FF55-paketin on ajettava uudistumista - useassa komission ehdotuksessa on vaarana fossiilitalouden pönkitys

Metsäteollisuuden mielestä on hyvä, että valtioneuvosto painottaa eri säädösten ristikkäisvaikutusten huomioimista sekä neuvotteluiden ripeää edistymistä. FF55-paketin säädöstulvassa on vaarana, että se toimii päästövähennystavoitetta vastaan, koska eri ehdotusten yksityiskohdat jarruttavat siirtymistä pois fossiilitaloudesta tai aiheuttavat hiilivuotoa. On tärkeää, että Suomi pyrkii johdonmukaisesti korjaamaan alla mainittuja epäkohtia.

Uusiutuvan puun ilmastohyödyt on pelastettava byrokratian jaloista: Uusiutuvien energialähteiden edistämisen (REDIII) osalta tulee kaikilta osin vastustaa biomassaa koskevien kestävyyskriteerien avaamista uudelleen. Kriteerien toimeenpano on vasta alkamassa eikä käytäntö ole siten osoittanut niissä olevan mitään puutteita. Yrityksille tulee antaa toimeenpanna vastikään sovitut kriteerit rauhassa.

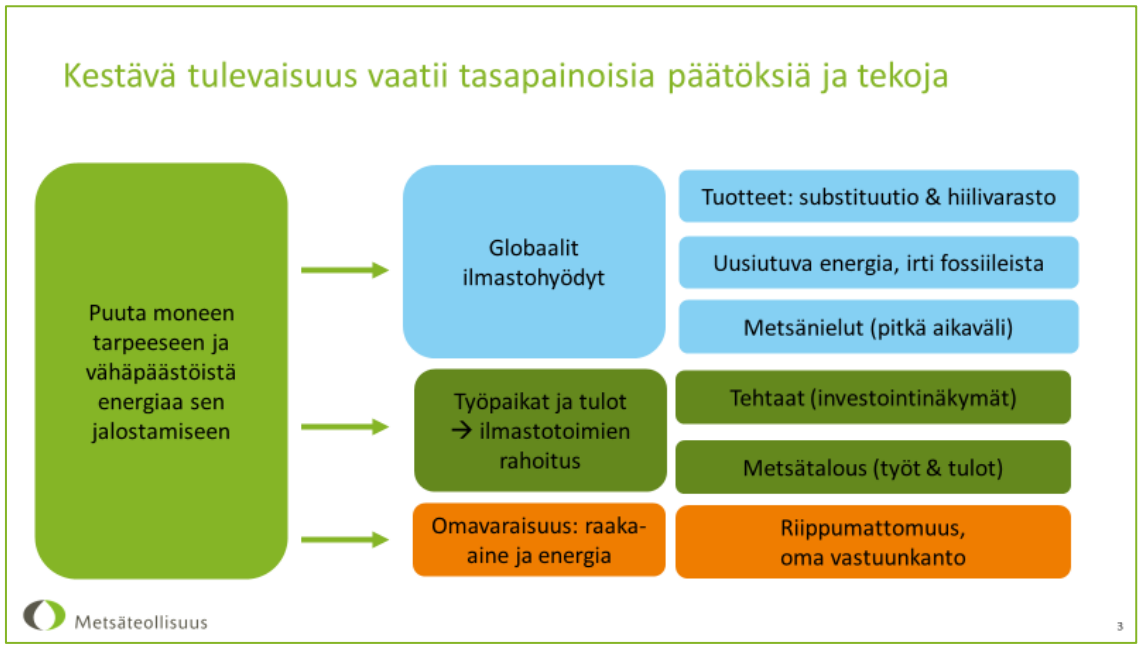
Fossiilisille päästöille ei pidä antaa jatkoaikaa varastoimalla niitä metsiin: Nielupolitiikassa (LULUCF) on pidettävä esillä puusta valmistettavien tuotteiden ilmastohyötyjä. Lisäksi on toimittava siten, että metsiä ei valjasteta fossiilisten hiilidioksidipäästöjen varastoksi esimerkiksi lainsäädännön tai hiilisertifikaattien ohjaamana. Metsäisille maille ei pidä sälyttää yhä korkeampaa nielutavoitetta vaan tasapuolisuuden nimissä kaikilla jäsenvaltioille pitäisi asettaa edes jonkinlainen nielutavoite. Taakanjakoasetuksessa (ESR) ehdotettu nieluvaranto on pidettävä jäsenmaille vapaehtoisena.

Fossiilitonta energiankäyttöä on edistettävä: Energiatehokkuusvelvoitteiden (EED) osalta on varmistettava, että energian käyttöä ei rajoiteta eikä teollisuutta pakoteta energiatehokkuusinvestointeihin. Yrityksissä vähäpäästöinen energia ei ole ongelma vaan ratkaisu mm. sähköistämisessä, vetytaloudessa ja hiilidioksidin talteenotossa. Yritykset tietävät itse parhaiten omat investointitarpeensa, joihin liittyy useita muitakin näkökulmia kuin energiatehokkuus.

Puhtaasta teollisuustuotannosta on pidettävä kiinni: EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS) osalta on tärkeää, että hiilivuotoa torjutaan teollisuuden kilpailukyvyn turvaavalla tavalla. Fossiilisista irtautumisen edelläkävijöitä eli yli 95 prosenttia biomassaa energianlähteenään käyttäviä laitoksia ei pidä rankaista poistamalla niitä päästökaupasta. Tällaiset edelläkävijätehtaat tarvitsevat jatkossakin niille kuuluvat maksuttomat päästöoikeudet ja sähköistämistä edistävän tuen. Suuria epävarmuuksia koskevaan hiilitulliin (CBAM) on suhtauduttava kriittisesti.

Energiaverotuksen on vauhditettava teollisuuden sähköistymistä ja siirtymistä uusiutuvaan energiaan: Energiaverotuksessa (ETD) on puolustettava bioenergian verottomuutta, koska korkea EU:n uusiutuvan energian tavoite sekä siten myös päästövähennystavoite perustuvat merkittävältä osin bioenergiaan. Samoin on puolustettava teollisuuden sähkön käytön maltillista verokohtelua, jotta teollisuuden sähköistäminen ei vaarannu.

Metsäteollisuuden ilmastomyönteiset tuotteet on saatava maailmalle kustannustehokkaasti: Ulkomaankauppaa palvelevien merikuljetusten kilpailukyvystä on huolehdittava, koska niihin kohdistuu Fit for 55:ssa merkittävää kustannuspainetta. Suomessa talvimerenkulku, riippuvuus merikuljetuksista, pitkät etäisyydet valtamerisatamiin sekä olemattomat mahdollisuudet siirtää vientikuljetuksia muiden liikennemuotojen varaan asettavat vientialat poikkeuksellisen alttiiksi merikuljetusten hinnannousulle. Merenkulun polttoaineita esitetään minimiverotuksen piiriin (ETD), samalla kun aluksilla velvoitetaan käyttämään vaihtoehtopolttoaineita (FuelEU Maritime) ja polttoaineiden hiilisisältöä hinnoitellaan päästökaupassa (merenkulun ETS).

Kuva: FF55-paketissa puunkäytön hyödyt ilmastolle, taloudelle ja työllisyydelle pitäisi tunnistaa laajasti. Vaarana on, että esimerkiksi alati vaihtuvat biomassan kestävyysvaatimukset, liiallinen nielujen painottaminen ja bioenergian verottaminen suosivat lopulta fossiilitalouden jatkamista sekä heikentävän EU:n energia- ja materiaaliomavaraisuutta.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja